

Monumentnummer*: 513083

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 2002
Kadaster deel/nr 82842/104

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Helmond	Helmond	Noord-Brabant

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Helmond	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Helmond	E			3283
Helmond	E			3284
Helmond	E			3280
Helmond	E			3282

*Omschrijving***

Inleiding

De H. LEONARDUS VAN VEGHELKERK werd gebouwd in 1939-1940 als vijfde parochiekerk van Helmond en ligt aan een ruim open plein. De architecten waren C. Roffelsen en H.C Van de Leur.

De stijl van de kerk is Traditionalistisch met Neo-Romaanse elementen.

Omschrijving

De driebeukige basilicale kruiskerk heeft een in de gevel opgenomen toren met ingangsportaal, een zijkapel, een hoge dakruiter en een driezijdig gesloten koor. De zadel- en lessenaardaken zijn gedekt met leien in maasdekking. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen, de steunberen met versnijding ter hoogte van de lichtbeuk zijn vlak afgesloten. Aanzetstenen en sluitstenen zijn uitgevoerd in hardsteen, onder de gootlijst is ter decoratie een segmentboogfries geplaatst.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De vierkante toren heeft drie geledingen. De entree: de middelste vleugeldeur met beslag onder een korfboog is hoger dan de zij-ingangen onder ellipsboog. Boven de hoofdingang is een hardstenen beeld van de H. Leonardus geplaatst, onder een houten zadeldak. De ingangszône wordt geaccentueerd door brede afgeschuinde steunberen met hardsteen aanzetblokken. De toren rijst verder hoog op tot de afsluiting met opengewerkte baksteen borstwering, waaronder een segmentboogfries met rondboograamjes aan de zijden. In dit deel zijn ook de wijzerplaten aangebracht. De tweede geleding is de achthoekige lantaarn, met steunberen, versnijdingen en afzaat. Boven het eerste deel met ellipsbogen staat een deel met gekoppelde hoge rondbogen. Het dak op dit gedeelte wordt doorbroken door een achthoekig klokketorentje met een gedrukt koperen helmdak en een sierkruis.

In de linkergevel bevindt zich een vijfhoekige zijkapel met eigen dak en zinken bolpiron. In de zijbeuken zijn er per travee twee keperbogige vensters en daar boven een rond raam.

In de lichtbeuk zijn er per travee drie keperboogvensters.

In de topgevels van het transept zijn hoge smalle keperboogvensters geplaatst.

Op de viering staat een opengewerkte dakruiter, het Angelustorentje, met dak op een baksteen voet.

In de zuid-oostelijk gerichte absis bevinden zich smalle keperboogvensters. De absis is niet versterkt met steunberen, maar heeft aan de onderzijde een versterking van baksteen met uitgespaarde boognissen.

Het inwendige toont een breed middenschip met smalle zijbeuken. De verdeling hiervan geschiedt door baksteen pijlers, de viering steunt op hardsteen zuilen met ronde doorsnede met een bewerkt palmkapiteel. Alles is zeer zwaar van uitvoering; ook noodzakelijk omdat het dak direct op de bogen van het middenschip rust. De baksteen is voorzien van enkele sierbanden.

De scheibogen en de bogen in het middenschip zijn rondbogig.

De pijlers van de zijbeuken zijn constructief gezien gemetseld als voortzetting van de steunberen. De doorgang bestaat uit een smalle segmentbogige poort. Daar boven zijn in het metselwerk twee rondbogige openingen gelaten.

De viering is eveneens zeer zwaar uitgevoerd. Brede kruisribben worden doorsneden door een overhoeks geplaatst gemetseld vierkant, waarin cirkels zijn uitgespaard. In het vierkant is weer een kwartslag gekanteld een ander vierkant geplaatst. Op de zware constructie rust het Angelustorentje.

De vloer is voorzien van Naamse steen, er staat nog het merendeel van de oorspronkelijke houten kerkbanken, die aan duizend parochianen een zitplaats moesten bieden. Vrijwel alle vensters zijn voorzien van blank glas-in-lood, behalve de drie ramen in de absis en twee ramen in de rechthoekige ruimten ernaast. De figuratieve ramen zijn gesigineerd door Luc. van Hoek. Orgel en orgelkas zijn niet van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg. Het orgel staat in een rondboognis van de koortribune bij de ingang. De borstwering is van hout en steunt op brede geprofileerde voluutconsoles.

De zijkapel bevat de doopkapel met stergewelf. De kapel kan worden afgesloten met een bronzen sierhek. Er staat een hardstenen doopvont.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Aan de muren hangen kruiswegstaties op doek, in 1876 vervaardigd door C.J. Grips. In de segmentboognissen in de transepten staan beelden van Maria met Kind en de H. Jozef. Achter in de kerk staat in een rondboognis een beeld van St. Antonius van Padua. Deze houten polychrome beelden zijn mogelijk ook laat negentiende eeuws.

Waardering

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden als voorbeeld van de ontwikkeling van het katholicisme en de dominante plaats van het parochieel centrum in een industriestad, het is van belang als voorbeeld van de aanpassing van de typologie van de volkskerk aan een traditionele basilicale kerkplattegrond. Het is van architectuurhistorisch belang als voorbeeld van de vernieuwing in stijl die de architecten toepasten als variant op de historiserende stijlen, het is tevens van belang als voorbeeld van het werk van de architecten Roffelsen en Van de Leur en vanwege de bijzondere en eigenzinnige detaillering van de consequent met kruisende rondbogen uitgevoerde overdekking der hoofdruimten. Het geheel heeft ensemblewaarden vanwege het silhouet van toren en koepel. Het gebouw is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument